

Effekten af coronavirus på den økonomiske aktivitet på tværs af lande

23. april 2020

Alle lande mærker aktuelt følgevirkningerne af coronavirus. I Kina, hvor coronaepidemien først viste sig, har det materialiseret sig i et fald i BNP på næsten 10 pct. i 1. kvartal 2020 – det største fald i statistikken historie.

Epidemien har efterfølgende spredt sig til resten af verden med negative konsekvenser for vækst og beskæftigelse til følge. Den Internationale Valutafond, IMF, offentliggjorde den 14. april en ny prognose. IMF vurderer at pandemien vil medføre en meget dyb recession med et fald i globalt BNP på 3,0 pct. i 2020.

Det vil dermed være en væsentligt mere brat nedgang end i 2009, hvor globalt BNP faldt 0,1 pct. IMF har lagt til grund, at pandemien gradvist ebber ud efter 2. kvartal og inddæmningstiltag kan ophæves, samt at betydelige finans- og pengepolitiske støttetiltag betyder, at omfattende konkursbølger og vedvarende tab arbejdspladser undgås. På den baggrund forventer IMF også, at verdensøkonomien kan levere et stærkt comeback med vækst på 5,8 pct. næste år.

Alle lande påvirkes negativt, men nogle lande – især i Sydeuropa – står ifølge IMF til at blive meget hårdt ramt i år. For Italien venter IMF et fald i BNP på over 9 pct. på årsbasis, mens der er udsigt til nedgang på 7,2 pct. og 8,0 pct. i henholdsvis Frankrig og Spanien. Samtidig er forventningerne til genopretningen i de sydeuropæiske lande næste år forholdsvis afdæmpede, *jf. tabel 1*.

Den store påvirkning i Sydeuropa skal ses i sammenhæng med to forhold. På den ene side er landene i høj grad afhængige af turisme, som har svære kår på nuværende tidspunkt. På den anden side står landene mindre godt rustet med høj offentlig gæld, hvilket hæmmer mulighederne for at holde hånden under økonomien og arbejdspladser.

Der er ekstremt høj usikkerhed forbundet med prognoser aktuelt. Vækstudsigterne afhænger af mange faktorer, der er svære at forudsige. Det gælder især det videre forløb af coronaudbruddet og effekten af inddæmnings- og afbødningstiltag, omfanget af forstyrrelser i værdikæder og ændringer i forbrugs- og adfærdsmønstre samt effekten på det finansielle system.

Danmark ventes sammen med blandt andet Sverige ifølge IMF at være blandt de vestlige økonomier, der rammes mindst af coronaepidemien. For Sverige forudses et fald i BNP på 6,8 pct. i 2020 og en stigning på 5,2 pct. i 2021. Faldet i Danmark vurderes at være lidt mindre i år på 6,5 pct. i 2020 og efterfulgt af en lidt større stigning på 6,0 pct. i 2021.

I de scenarier, som regeringen fremlagde i uge 15, er forventningen, at BNP vil falde med mellem 3 og 6 pct. i år – altså ikke langt væk fra IMF's skøn. I 2021 er genopretningen derimod en smule svagere på mellem 2,5 og knap 5 pct.

Der er stor forskel på gennemslaget af pandemien på forskellige dele af økonomien. Nogle erhverv er meget direkte ramt af ændret adfærd for at undgå smitte

og de tiltag, der er taget for at dæmpe virusspredningen (fx restauranter, underholdningsindustrien, turisme og en række øvrige serviceerhverv). Andre erhverv påvirkes mere indirekte, fx på grund af faldende efterspørgsel fra de direkte berørte brancher (fx byggeri og transport).

Andre igen bliver ramt gennem svækket efterspørgsel fra udlandet (fx industri og hoteller) eller problemer med forstyrrede værdikæder og manglende leverancer til produktionen.

For de fleste erhverv gælder det, at der er exceptionelt høj usikkerhed og generel tilbageholdenhed hos forbrugerne, fx også i forhold til at handle i de butikker, der stadig holder åbent.

Endvidere giver produktionstab og stigende ledighed anledning til faldende indkomster, reduceret egenkapital i mange virksomheder og værditab på aktiver. Det medfører, at virkninger kan forplante sig til andre dele af økonomien. Endelig påvirkes bankerne også som følge af større tab og nedskrivninger på udlån. Jo længere tid epidemien varer, jo større vil konsekvenserne være efterfølgende.

Danmark er i en bedre udgangsposition end mange andre lande, men på lidt længere sigt vil udviklingen i udlandet være afgørende for udviklingen herhjemme. Det gælder både i forhold til afsætningen på de udenlandske eksportmarkeder, danske virksomheders deltagelse i de globale værdikæder og udviklingen på de finansielle markeder.

Tabel 1
IMF skøn for realvækst i BNP

	2020	2021
Pct.		
Danmark	-6,5	6,0
Sverige	-6,8	5,2
USA	-5,9	4,7
Euroområdet	-7,5	4,7
Tyskland	-7,0	5,2
- Frankrig	-7,2	4,5
- Italien	-9,1	4,8
- Spanien	-8,0	4,3
Storbritannien	-6,5	4,0
Kina	1,2	9,2
Verden	-3,0	5,8

Kilde: IMF, *World Economic Outlook*, april 2020.